

Baggrundsnotat til Børne- og Ungdomsudvalget og Socialudvalget

Børne- og Ungdomsforvaltningen og Socialforvaltningen samarbejder om en lang række forskellige opgaver ift. de fælles børn og unge. Udover de daglige samarbejdsflader, og allerede implementerede fælles projekter, så fylder følgende fem områder i samarbejdet i øjeblikket:

- En god familiestart – fælles 0-2 års investeringscase
- Socialrådgivere i daginstitutioner og skoler
- Skolefravær
- Børn og unge med et samtidigt behov for en undervisningsmæssig og social indsats (dagbehandlingspuljen)
- Ungeområdet

Nedenstående følger en kort beskrivende status på de 5 igangværende samarbejder.

En god familiestart – fælles 0-2 års investeringscase

0-2 års investeringscasen blev vedtaget af Borgerrepræsentationen i august 2016 med virkning fra 2017. Kort fortalt er 0-2 års investeringscasen en udvidelse af viften af tværfaglige, forebyggende indsatser til også at omfatte 0-2-årige i begyndende mistrivsel og deres forældre. Der er investeret med varige midler i en tværfaglig forebyggende indsats (senere navngivet En God Familiestart (EGF)) for familier med 0-2-årige børn på tværs af BUF og SOF. Herunder er gjort en engangsinvestering i uddannelse af sundhedsplejersker i metode til tidlig opsporing af psykisk mistrivsel hos spæd- og småbørn samt kompetenceudvikling af medarbejdere i EGF. Sideløbende med investeringerne sætter investeringscasen fokus på et styrket tværsektorielt samarbejde med henblik på tidlig opsporing samt at sikre anvendelse af pluspladserne for børn i målgruppen.

Investeringscasen rammesætter, at EGF i første omgang implementeres i tre områder: Nørrebro/Bispebjerg, Valby/Vesterbro/Kgs. Enghave og Vanløse/Brønshøj/Husum, og at der ved udgangen af projektperioden skal tages stilling til, om indsatsen udvides til resten af byen. Der kan således ikke henvises familier fra Amager og Indre By / Østerbro til EGF.

De ønskede forandringer med investeringen er, at flere børn i dårlig trivsel opspores de første leveår, samt at forældrenes tilknytning til og interaktion med barnet styrkes. Den samlede investering er sket på baggrund af en forventet reduktion i behov for støttepædagoger og midler til sociale normeringer i BUF og forventet reduktion i behov for forebyggende foranstaltninger og anbringelser i SOF.

14. november 2019

Sagsnr.
2019-0140673

Dokumentnr.
2019-0140673-4

Sagsbehandler
Margit Smedemark-
Andersen/Ane Løfstrøm
Eriksen/Christian Steiner-
Johnsen

Positiv effekt for de familier der deltager

I 2019 har Børne- og Ungdomsforvaltningen gennemført en intern toårs evaluering af En God Familie på baggrund af både kvantitative og kvalitative data. Evalueringen sætter fokus på indsatsens betydning for forældre/barn relationen, og viser samlet set at En God Familiestart imødekommer indsatsens målsætning om at styrke forældrekompetencerne hos de deltagende forældre og derved skabe bedre udviklingsbetingelser for børn i sårbare og udsatte positioner.

68 pct. af forældrene og 44 pct. af familievejlederne vurderer, at forløbene i En God Familiestart i høj grad har bidraget til at styrke relationen mellem forældre og barn. Imens 30 pct. af forældrene og 51 pct. af familievejlederne vurderer, at forløbene i nogen grad har bidraget til at styrke relationen mellem forældre og barn. Dertil vurderer 72 pct. af forældrene, at de efter forløbets afslutning i høj grad er i stand til at aflæse barnets følelsesmæssige behov, og 61 pct. at de i høj grad oplever at have fået ny viden om barnets udvikling.

Der er således en direkte effekt af indsatsen på relationen mellem forældre og barn, der spiller ind i langtidseffekter for den samlede indsats på 0-2-årsområdet.

Socialrådgivere i daginstitutioner og skoler

Socialrådgivere i daginstitutioner

For at styrke den tidlige indsats overfor udsatte børn har Københavns Kommune siden 2011 haft socialrådgivere tilknyttet de mest belastede daginstitutioner i hvert område. Socialrådgivere har til formål at styrke den tidlige opsporing og forebyggende indsats over for børn og unge, hvor der er bekymring for barnets trivsel, og hver socialrådgiver er i gennemsnittet tilknyttet 10 daginstitutioner. Evaluering af socialrådgiverordningen har vist gode resultater:

- Dobbelt så mange børn er blevet spottet af Socialforvaltningen
- Børnene er gennemsnitligt 4 måneder yngre ved første § 50-undersøgelse
- Der er sat flere sociale foranstaltninger i gang for en væsentlig større andel børn i 0-6 års alderen end tidligere
- Børnene er gennemsnitligt 7,5 måneder yngre, når forvaltningen iværksætter den første sociale foranstaltning

Den primære del af bevilling til socialrådgiverordningen på dagtilbudsområdet på 9 mio. kr. stod til at udløbe ved udgangen af 2019. I forbindelse med budget 2020 forhandlingerne blev der fundet midler til en 1-årig forlængelse, så bevillingen udløber med udgangen af 2020.

Skolesocialrådgivere

Skolesocialrådgiverordningen har til formål at forebygge, at elever i vanskeligheder og deres familier støttes så tidligt som muligt, så en

”

Vi fandt ud af efter nogle gange, at det ikke var min søn, der var problemet, men at det var mig, der var problemet. Børn opfører sig faktisk ikke forkert. Jeg har gået længe og tænkt, at min søn bare har skabt sig. Og jeg har jo handlet derefter og skældt ham ud, fordi jeg har troet, han har opført sig dårligt. Jeg troede jo virkelig, at der var noget i vejen med ham. (Alenemor, -)

eventuel sag i det sociale system ikke er nødvendig.

Skolesocialrådgiverordningen, der har fungeret på 29 udsatte skoler siden 2007, blev i 2011 udvidet til at dække alle 56 almene distriktsskoler, 1 privatskole og 2 specialskoler i København. I Budget 2016 blev midlerne til skolesocialrådgiverne gjort varige. I Budget 2018 blev der også givet midler til en forsøgsordning med socialrådgivere til fri- og privatskoler. I dag indgår 14 fri- og privatskoler i ordningen.

Skolesocialrådgiverordningen er i 2013 af Socialstyrelsen blevet valgt som en ud af syv "bedst practice-metoder" til bl.a. at forebygge kriminalitet blandt unge. Siden pilotprojektet med skolesocialrådgivere startede op ved skolestart 2007, er ordningen blevet evalueret 3 gange. Alle evalueringer har vist, at skolesocialrådgiverordningen er en succes for børn og unges trivsel og inklusion i almenområdet, såvel som samarbejdet mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Socialforvaltningen.

Konceptet for skolesocialrådgiverne er med mellemrum blevet justeret, og det blev senest justeret i juni 2019 for at gøre indsatsen tidssvarende til de politiske visioner og målgruppens behov.

Skolesocialrådgivernes indsats er fremadrettet for børn og unge med sociale problemer, herunder de børn og unge, der allerede har en foranstaltningssag i Socialforvaltningen. Målgruppen er særligt de børn og unge, der modtager en foranstaltning i Socialforvaltningen, hvor skolefravær og manglende trivsel i skolen er en del af barnets sociale problemstilling.

Sammen med justering i opgaveporteføljen sker der også en justering i den måde, skolerne tildeles socialrådgiverressourcer. Tidligere har hver skole været bevilget et fast antal socialrådgivertimer, men fremover skal ressourcerne tildeles mere fleksibelt, så timerne i højere grad bliver brugt på de skoler, hvor der er behov. Dermed kan en skole få støtte fra en skolesocialrådgiver mere intensivt i én periode, og mindre i en anden.

Skolefravær

Børne- og Ungdomsudvalget og Socialudvalget besluttede i januar 2017 at indføre fælles måltal for elevfravær (BUU 11.1.17, SUD 18.1.17). Baggrunden for de fælles måltal var, at en analyse af elevfraværet fra 2016 (SUD 5.10.2016, BUU 12.10.2016) viste, at skolefraværet blandt københavnske skoleelever lå over landsgennemsnittet. De fælles måltal udløber i december 2019.

De fælles måltal for elevfraværet i København er:

- 1) Elevfraværet skal i gennemsnit for alle kommunens folkeskoler nedbringes til landsgennemsnittet for skoleåret 2015/16 på 5,6 % inden for en 3-årsperiode fra januar 2017 til december 2019.
- 2) Skolefraværet blandt børn og unge, der modtager en foranstaltning i Socialforvaltningen, skal i gennemsnit nedbringes til 6,1 % inden for en 3-årsperiode fra januar 2017 til og med december 2019. Måltallet svarer til Socialudvalgets pejlemærke 2014-17.

Tabel 1: Udviklingen i elevfravær i skoleår 16/17, 17/18 og 18/19

Elevfravær i København			
Skoleår	Samlet fraværsporcet	Ikke foranstaltningsmodtagere	Foranstaltningsmodtagere
2016/2017	7,3%	7,0%	14,2%
2017/2018	7,2%	6,9%	14,5%
2018/2019	7,0%	6,6%	15,1%

Kilde: KMD elev

Indsatser

I forbindelse med vedtagelsen af de fælles måltal for elevfravær blev der vedtaget en handlevejledning for håndtering af fravær, der bl.a. indeholder følgende punkter:

- Den enkelte skole fastsætter sit måltal for elevfravær i dialog mellem forvaltning og skoleledelse med udgangspunkt i den enkelte skoles konkrete situation.
- God ledelsesinformation, som Børne- og Ungdomsforvaltningen understøtter skolerne i, således at ledere og medarbejdere har den fornødne viden og redskaber til at registrere elevfraværet ensartet.
- Skolerne opfordres til at inddrage skolebestyrelsen aktivt i skolernes arbejde med elevfravær, bl.a. via principper for forældresamarbejde om fravær
- Skole og skolesocialrådgiver følger løbende op på børn og unge med fravær ift. at vurdere, om der skal iværksættes tiltag ift. fraværet
- "Skole først"-princippet er implementeret i Socialforvaltningen. Det betyder, at der dels løbende følges op på barnets skolegang i myndighedsarbejdet, hvor sagsbehandlerne netop har fået direkte adgang til en opgørelse af barnets månedlige fravær. Dels betyder det, at der er fokus på at støtte op om barnet skolegang i de indsatser, der iværksættes af Socialforvaltningen
- Borgercenter Handicap har tre specialiserede sagsbehandlere, der håndterer sager med særligt højt skolefravær.

Ny lovgivning om styrket forældreansvar gennem mulighed for standsning af børnecheck

Den 1. august 2019 trådte ny lovgivning i kraft med det formål at styrke forældreansvaret ved at indføre krav til, at børn deltager i undervisningen i folkeskolen, og at manglende deltagelse kan medføre underretninger med henblik på at gribe tidligt ind over for fravær og efterfølgende bortfald af børnecheck. Konkret er kommunen med den nye lovgivning forpligtet til at trække børnechecken, hvis et barn har mere end 15 % ulovligt fravær indenfor et kvartal, og der ikke er undskyldelige omstændigheder. Børnechecken stoppes for det efterfølgende kvartal. Hvis barnet fortsat har mere end 15 % ulovligt fravær i næste kvartal, stoppes børnechecken endnu engang. Socialforvaltningen skal samtidigt vurdere, hvorvidt der ligger nogle sociale udfordringer til grund for det høje skolefravær, som kræver en indsats fra Socialforvaltningens side. Reglerne betyder, at skolelederne

fremover skal foretage en underretning, når en elev har 15 % ulovligt fravær indenfor et kvartal.

Da Børne- og Undervisningsministeriet har erkendt at have underestimeret den økonomiske kompensation ifm. lovændringen, vil den nuværende DUT-kompensation udmøntes til BUU og SUD, og de økonomiske konsekvenser vil blive konsolideret frem mod overførselssagen 2019-2020. Et evt. merudgiftsbehov kan indgå i forhandlingerne om overførselssagen 2019-2020 og i budget 2021.

Opgaven med at håndtere den nye type underretninger er placeret i Børne- og Ungdomsforvaltningen, hvor Socialforvaltningen udstationerer medarbejdere til at varetage relevante dele af opgaven i forhold til vurderingen af, om der i konkrete sager er behov for en social indsats.

Børn og unge med et samtidigt behov for en undervisningsmæssig og social indsats (dagbehandlingspuljen)

Når en elev i folkeskolen både har et behov for en undervisningsmæssig indsats og en social indsats kan barnet visiteres til en af tre fælles indsatser mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Socialforvaltningen; skoleflex, tilbageslusringsflex og dagbehandling.

Skoleflex foregår i en almenskole, hvor der iværksættes en målrettet special- og socialpædagogisk behandling af barnet eller den unges problemer, og hvor der er fokus på, at barnet kan blive i en almindelig folkeskole i nærheden af dets hjem.

Tilbageslusringsflex er en målrettet og særlig indsats, hvor der er fokus på, at få barnet tilbage til et alment skoletilbud fra dagbehandling. Indsatsen består af specialpædagogisk bistand og en socialpædagogisk behandling af barnet eller den unges problemer, der matcher barnet/den unges behov.

Dagbehandling foregår på en dagbehandlingsskole, hvor skolens profil og målgruppen af børn og unge passer til barnets behandlingsbehov og specialpædagogiske behov. Her modtager barnet både specialundervisning og en socialpædagogisk indsats, kombineret med decideret behandling.

Foruden ovennævnte er det i 2019 blevet besluttet at pilotafprøve to nye fleksible skoletilbud, *skoleflexMINI* og *skoleflexPLUS*, som gradueringer til skoleflex. Formålet er at undersøge behovet for gradvist at kunne bevæge sig op og ned i intensiteten i indsatsen. Målgruppen for *skoleflexMINI* er den samme som målgruppen til skoleflex, men indsatsen forløber over en kortere periode. Målgruppen for *skoleflexPLUS* er børn og unge, der normalt ville blive bevilget dagbehandling, men vurderes som havende større gavn af at forblive i deres almenskole. Støtten er dermed mere intensiv end en skoleflex.

Når et barn eller ung skal visiteres til ovennævnte tilbud, skal begge forvaltninger visitere til hver deres del af indsatsen; Børne- og Ungdomsforvaltningen skal visitere til specialpædagogisk bistand og

Socialforvaltningen til den sociale indsats. For at koordinere de to visitationsprocesser og sikre enighed og fælles kommunikation til forældrene, har de to forvaltninger etableret et *fælles sagsforløb*. Sagsforløbet indebærer løbende netværksmøder mellem forvaltningerne og forældrene. Selve afgørelsen om, hvilken støtte barnet/den unge tildeles træffes af BEKU (Beslutnings- og Koordinationsudvalget), der består af chefer fra både Socialforvaltningen samt Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Dagbehandlingspuljen er i 2019 på samlet 317,9 mio. kr. I 2018 var der et samlet mindreforbrug på 1,6 mio. kr., mens foreløbige prognoser for 2019 viser et merforbrug for året.

Nyt udbud af privat dagbehandling

I Københavns Kommune benyttes der både kommunens egne dagbehandlingstilbud og private udbydere. For at kunne sikre en styring med den pris, forvaltningerne betaler for en privat plads, og det faglig indhold og kvaliteten heraf i de private tilbud, lavede de to forvaltninger i 2015 et fælles udbud af privat dagbehandling. På baggrund af udbuddet blev der indgået rammeaftaler til køb af pladser med fire konkrete dagbehandlingstilbud. Udbuddet løber til og med skoleåret 2019/20. Derfor er de to forvaltninger opstartet processen med at få udarbejdet et nyt udbudsmateriale, så der kan indgås nye rammeaftaler fra skoleåret 2020/21. På baggrund af en erfaringsopsamling på den indeværende periode, vil der blive lavet en ny kravsspecifikation. Den vil fortsat stille krav til faglig kvalitet i forhold til både skoledelen og behandlingsdelen. Udbuddet skal også sikre, at der kan hentes en 1 % besparelse på dagbehandling, som Børne- og Ungdomsudvalget og Socialudvalget vedtog som effektiviseringsforslag til Budget 2020.

Ungeområdet

Københavns Ungeindsats

Som følge af lovreformen *Aftale om bedre veje til uddannelse eller job* etablerede Københavns Kommune fra 1. august 2019 en koordineret ungeindsats på tværs af Børne- og Ungdomsforvaltningen, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Socialforvaltningen, som har til formål at gøre alle unge i alderen 15-24 år parate til at gennemføre en kompetencegivende uddannelse eller komme i beskæftigelse.

Københavns Ungeindsats (KUI) er en koordinering af myndighedsindsatsen i Ungdommens Uddannelsesvejledning, Borgercenter Børn og Unge, Borgercenter Voksne og Borgercenter Handicap i Socialforvaltningen samt Ungecenteret i Jobcenter København, der dels skal sikre, at den unge oplever et fælles sigte i de mål og indsatser, der skal få den unge i kompetencegivende uddannelse eller job, og dels så den unge får en helhedsorienteret støtte til de udfordringer, der skaber barrierer for den unges uddannelsesforløb.

I forbindelse med etableringen af KUI har Borgerrepræsentationen vedtaget et mål om, at 90 % af de unge, der er opvokset i København, skal have en ungdomsuddannelse. I dag er det kun 76 % af de unge, der er opvokset i København, der får en ungdomsuddannelse. Målet betyder, at

370 flere indfødte københavnske unge skal have en ungdomsuddannelse. Dette mål skal KUI bl.a. bidrage til at indfri, men det vil også afhænge af de eksisterende ungeindsatser i kommunen.

Københavns Ungeindsats er i fuld gang med at implementere de nye arbejdsgange, og de tre forvaltninger er allerede i gang med at koordinere konkrete sager. Primo november er der ca. 1.350 unge i KUI-målgruppen, hvoraf ca. 450 af disse unge har en sag i både BUF og SOF.

Der er en positiv forventning fra såvel medarbejdere som ledere til, at den tætte og systematiske koordinering mellem forvaltningerne vil give de enkelte forvaltninger et bedre billede af den unges samlede situation, og at indsatserne derved kan målrettes og tilpasses den unges behov endnu bedre end tidligere. Det fælles it-system er udviklet og er ligeledes i gang med at blive implementeret. Forventningen er, at det vil give de enkelte forvaltninger et hurtigt indblik i, hvad der er sat i værk for den unge i de øvrige forvaltninger, og at der dermed kan handles hurtigere og mere kvalificeret indenfor eget felt.

Status for samarbejdet vedr. klubløse unge på gadeplan i København
BUF og SOF har igennem flere år oplevet en fælles udfordring med unge, som er på kanten af de etablerede klubtilbud, og som har en løs eller slet ingen tilknytning til klubberne.

Ud fra de samarbejdsflader, der tidligere er blevet skabt gennem koordinationsforummet Gadeplan København og i SSP-regi, arbejdes der lige nu på forskellige modeller for, hvordan disse unge kan motiveres til og fastholdes i de etablerede klubtilbud. Udgangspunktet for den gensidige faglige metodeudvikling og afprøvning af nye indsatser er en respekt for hinandens faglighed, opgave og udgangspunkt samt et fælles fokus på at "alle skal med".

Udover løbende at være tilstede på gadeplan og motivere de unge til at bruge klubberne og deres tilbud, har den bydækkende gadeplansindsats Københavnerteamet, i et tæt samarbejde med BUF, fx gennem den seneste tid eksperimenteret med at udlåne gadeplansmedarbejdere til klubberne med henblik på at tilføre viden om målgruppen og ekstra medarbejderressourcer. Derudover er der blevet arbejdet med at fremme samarbejdet mellem SOF og BUF på kontaktpersonområdet, hvor gadeplansmedarbejdere, der er kontaktpersoner for unge med løs tilknytning til klubberne, får større tilknytning til de unges klubtilbud og dagligt medvirker til at fastholde de unge i tilbuddet.

Formålet med disse forskellige snitflader mellem BUF og SOF er at kunne rumme så mange unge som muligt i de almene tilbud, ved gennem samarbejdet at tilføre en øget rummelighed hos almentilbuddet gennem den tryghed det kan give, når det specialiserede område også er til stede.

Udfordringerne drøftes løbende i SSP-regi, både lokaludvalg, koordinationsgrupper og ledergrupper, ligesom der er lavet forskellige samarbejdsaftaler mellem BUF og SOF omkring udfordringerne.

Status på samarbejde om UKN

Med implementeringen af den nye lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, som trådte i kraft 1. januar 2019, har BUF og SOF været i dialog om at finde en samarbejdsmodel vedrørende de sager, der er i målgruppen for Ungdomskriminalitetsnævnet. Kommunen skal overfor nævnet indstille hvilke tiltag, der kan iværksættes overfor den unge. Det er herefter nævnet, der træffer afgørelse herom. I forbindelse med udarbejdelsen af indstillingen er der behov for, at BUF og SOF samarbejder om at se på, hvilke mulige tiltag i regi af skole eller klub, der kan indgå som et element i et forbedringsforløb eller en straksreaktion. Ligeledes er der behov for, at forvaltningerne hurtigt kan fremskaffe skolefraværsdata til brug for de ungeundersøgelser, som SOF med den nye lov har en meget kort frist til at udarbejde, og som skal vedlægges indstillingen.

Forvaltninger har aftalt, at den unges sagsbehandler i SOF retter henvendelse direkte til den unges skole med henblik på indhentelse af udtalelse fra skolen om den unge samt mulige initiativer, der kan indgå i et forbedringsforløb eller en straksreaktion. Herved bliver det den enkelte skole, der inddrages i samarbejdet om den unge, og en evt. opfølgning i skole/klubregi vil være sikret en lokal forankring.

Sammen om familien

På BUU-SUD mødet 20. november 2019 holdes et oplæg fra praktikere i projektet 'Sammen om familien'. Formålet med projektet er at styrke forebyggelsen af bandekriminalitet gennem en helhedsorienteret og familieorienteret indsats. Projektet skal, med blik for familiens samlede udfordringer, sikre en mere systematisk koordinering af de relevante tilbud mhp. at forebygge at et eller flere af familiens børn involveres i banderelateret kriminalitet. Projektet varetages af et team bestående af fire SOF-sagsbehandlere, en jobkonsulent og en virksomhedskonsulent, en skole-hjem-vejleder og en PPR-psykolog, en KFF-udviklingskonsulent, en faglig leder og en projektleder.

Projektet afvikles i perioden 2019-2021 i et partnerskab med Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI).